

Tango nuevo

Tango tunkee suomalaiseen sieluun kuin kuuma veitsi voihiin. Tango syntyi alunperin Argentiinassa eurooppalaisten siirtolaisten joukossa. Argentiinassa, tuossa rikkaassa mutta niin huonosti hoidetussa maassa, tangoa soitetaan omalla poukkoilevalla tavallaan.

Argentiinalaisten lisäksi maailmasta löytyy kaksi kansaa, jotka tango on lumonnut. Suomalaiset ja japanilaiset. Olemme luonteeltamme erilaisia kuin yö ja päivä tai itä ja länsi, mutta tanko vaan tunkee.

Astor Piazzolla pani tangon uusiksi. Niin uusiksi, että sai aikanaan jopa lähteä kotimaastaan Argentiinasta. Nyt, yli kymmenen vuotta Piazzollan kuolemasta, kaikki haluavat briljeerata hänen musiikillaan. Kaunoluistelijat, voimistelijat ja jopa airo-pikkaajat terästävät tahtejaan Piazzollan sävelillä. Tekee monasti ihan ilkeätä.

Jokainen itseään kunnioittava tango-orkesteri joutuu myös opettelemaan vähintään yhden Piazzollan kappaleen. Kuulemani perusteella monet poppoot olisivat saaneet jättää opettelematta. Katson voivani arvostella näinkin rajusti, koska aikoinaan pääsin luonnossa seuraamaan Piazzollan salpaavaa soittoa.

Monasti maailman parhaaksi tango-orkesteriksi tituleerattu argentiinalainen Sexteto Mayor käväisi taas kerran konsertoimassa kylmässä Suomessa. Orkesterin soittajat ovat varsinaisia konkareita. Nuorimmallekin on kertynyt ikää jo 60 vuotta, ja vanhin on ohittanut reilusti 75 vuoden pyykin. Kävely näyttää köpöttelyltä, mutta sormet näpelöivät näppärästi.

Sexteto Mayor murtautui kuuluisuuteen Broadwayn Tango Passion -esityksen kautta, vaikka orkesteri olikin toiminut kotimaassaan jo pitkään. Yhtyeen sielut, bandoneonistit Jose Libertella ja Luis Stazo aloittivat kummallisen riemurasian näpelöinnin jo esikouluikässä. Nyt näyttää tosiaan kivistävän lonkkaa ja hartiaa, mutta soitto soi.

Pienestä ja vaikeasti käsiteltävästä bandoneonista irtoaa kummallisen kahlitseva rytmikäs soitto, kun sen paljetta venytetään polven päällä iskien. Äänensävy on metallisen kimeä.

Sexteto Mayor on ennen soittanut pääasiassa perinteisiä ja tunnettuja argentiinalaisia tangoja. Nyt sekin on muuttanut ohjelmaansa niin, että liki puolet kappaleista tulee Piazzollalta. Löytyy tunnettua Libertangoa ja useita uudempia venytyksiä.

Astor Piazzolla soitti bandoneonia yleensä seisten ja pitäen tuolilla sitä jalkaa, jonka polven päällä kurttu poukkoili. Soittoasento on kuulema vaikea, koska paljetta äärimmilleen venytettäessä tasapainoa horjuu. Samalla tavalla pyrkivät nykysoittajatkin tehostamaan tunnelmaa tietyissä Piazzollan piiseissä. Katsomossa saa jännittää, kaa-tuuko vai kestäkö.

Konkarit Jose Libertella ja Luis Stazo ovat kuitenkin läksynsä oppineet. Vaikka horjahtelee, ei romahda. Ja uusi tango lumoo Pohjolan pimeydessä.

pajen